

Kad vulkāni atmostas

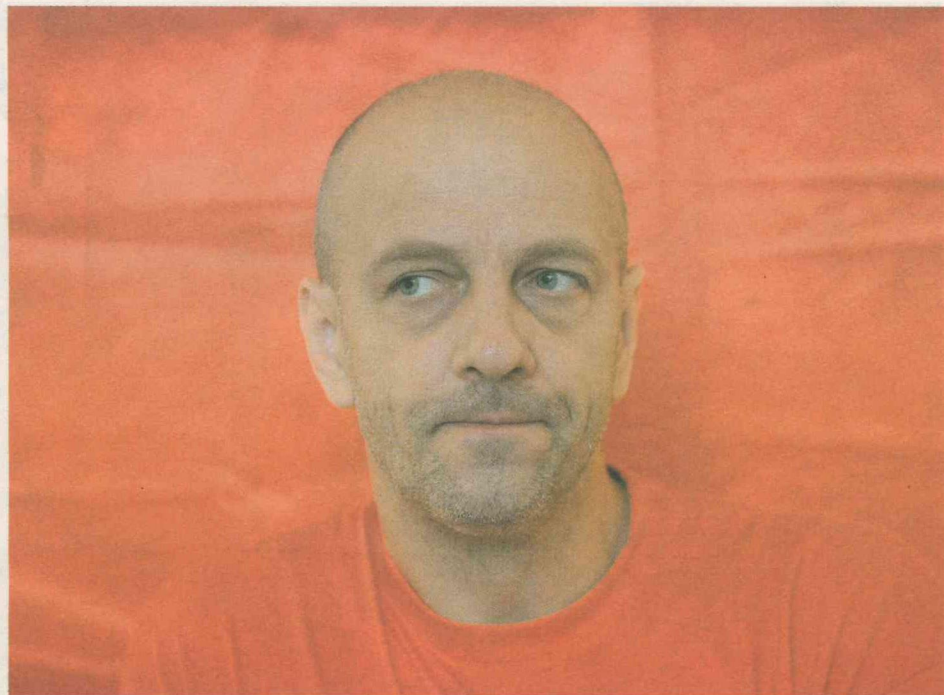
Tālis Gžibovskis rīko ikgadējo Saulkrastu džeza festivālu un pats tajā uzstāsies ar grupu *Sīpoli*

Uldis Rudaks

PIRMIE ZINĀMIE džeza aizmetņi Latvijā esot datēti ar 1939.gadu — ir izpētījis džeza vēsturnieks Valērijs Kopmanis, tāpēc šonedēļ notiekošais 12.Saulkrastu džeza festivāls uzskatāms par vēltījumu Latvijas džeza 70 gadu jubilejai. Uz visu nedēļu atpūtas komplekss *Minhauzena Unda* pārvērtiesies par džeza nometni, kurā pa dienu notiks meistarklases jaunajiem džeza interesentiem pie pieredzējušiem mūziķiem, bet vakaros būs koncerti un *jam session* — jaunāku un vecāku, vairāk un mazāk pieredzējušu mūziķu improvizēta saspēlēšanās. Viens no festivāla rīkotājiem bundzinieks Tālis Gžibovskis uzsver, ka nevis meistarība vai forma, bet tieši improvizācija mūzikā ļauj to dēvēt par džezu, ja netiek runāts par tādām klasiskām vērtībām kā bigbends vai diksi-

Kas ir mūsdienīgi

Tālis arī pats šogad festivālā kāps uz skatuves ar Mārtiņa Brauna vadīto grupu *Sīpoli*, kuras sastāvā viņš spēlējis ilgus gadus (koncerts — 22.jūlijā). Šo grupu viņš dēvē par vulkānu, kas pērn atmodies pēc daudzu gadu klusēšanas. Otra Tāļa grupa, kas līdzīgi

▲ **TĀLIS GŽIBOVSKIS** uzsver, ka nevis meistarība vai forma, bet tieši improvizācija mūzikā ļauj to dēvēt par džezu.

FOTO — AIVARS LIEPIŅŠ, DIENA

atmodusies pēc ilgiem gadiem un spēlēja šovasar *Origo* folk mūzikas festivālā, un arī dēvējama par vulkānu, ir ārtroka apvienība *Vecās mājas*, kuras solists un taustiņinstrumentālists ir Uģis Prauliņš. Nesen iznākušajā *Liepājas dzintara* DVD iekļauts unikāls grupas *Vecās mājas* dziesmas *Blind Man* video, kur Tālis 1991.gadā pie bungām līdzīgi kā *Led Zeppelin*

Džons Bonems skaita kaut kādus pātarus.

«Kad Latvijā notiek kaut kādas ziepes, *Vecās mājas* ir klāt, bet *Sīpoli* zināmā mērā ir nevis komerciāla, bet sociāla parādība. Man ļoti patīk kolēģu attieksme un entuziasms. Beidzot mēs esam saņēmuši vienu būtisku lietu — profesionālā spēja un varēšana ir svarīga, bet, ja tev nav ko teikt, tad tas viss ir

pie vienas vietas. Ja ir ko teikt, uz daudzām lietām tomēr var pievērt acis. Ja no *bīnes* jeb skatuves nāk kaut kas tāds, kas tevi aizķer, tad tu neskaiti notis un neskaņas, kā nospēlējis bundzinieks vai basists. Man nepatīk angļu vārds *mesidžs* — krieviem ir labāks vārds *posil*, ko latviski nevar pārtulkot. «Vēstījums» it kā ir par seku,» prāto Tālis.

Ar *Sīpoliem* viņš trešdien Saulkrastos spēlēs pusstundu garo *Mēness poēmu*. «Tajā ir dziļa simbolika — paralēles ar cilvēka dzīvi. Augošs, dilstošs, tukšs — tie ir cilvēka dzīves posmi. Tas joprojām ir aktuāli, bet, ja mēs tā padomājam, ko nozīmē «mūsdienīgi» vai «nemūsdienīgi»? Šad tad ir nācies dzirdēt kolēģus sakām — viņš spēlē vai dzied mūsdienīgi vai nemūsdienīgi. Nu, atvaino! Tādā gadījumā es varētu pajautāt, kas ir mūsdienīga mīlestība. Vai: kas ir mūsdienīgi — lietot dopinga vai mazgāties pirti? Šie jēdzieni paši par sevi izslēdz kaut kādus salīdzinājumus. Ko nozīmē mūsdienīga maize? Ar konservantiem? Vai mūsdienīgs ūdens — marinēts, bleķa bundžinās, kas turas divdesmit gadu? Tā mēs varam turpināt līdz bezgalībai, jo noteicošais ir: vai tev ir vai nav ko teikt no skatuves,» Tālis pauž savu no daudziem citiem pieredzējušiem mūziķiem atšķirīgu viedokli.

Zavinula atradums

Saulkrastu džeza festivāls aizsākās pirms trīspadsmit gadiem kā bundzinieku nometne. Nākamajā gadā jau bija bundzinieki, basisti un ģitāristi. Turpmākajos gados nāca klāt visi pārējie — ik gadu piecas līdz septiņas pozi-

cijas. Tās ir bungas, vokāls, bass, ģitāra, pūšamie, taustiņinstrumenti un šad tad arī programmēšanas jeb datormūzikas meistarklases.

Festivāla noslēguma koncertā 25.jūlijā uzstāsies Etjēns Mbape, kurš festivāla interneta lapā raksturots kā «kamerūniešu basģitārists ar zīda cimdiem un pavadinošu, dūmakainu balsi». «Viņš ir Džo Zavinula sastāva pēdējais basists. Zinot, ka Zavinuls savos pēdējos trīsdesmit gados ir bijis unikāls arī ar spēju uzrakt basistus un bundziniekus, pret kuriem viņam bija īpaša attieksme, man šā mūziķa piedalīšanās Saulkrastu džeza festivālā ir ļoti būtiska,» par viesi saka Tālis.

Savukārt par *Sīpolu* piedalīšanos festivālā T.Gžibovskis piebilst: «Tā varbūt ir mazliet pievilktā situācija, bet tajā pašā laikā es nevarētu iedomāties, ka *Sīpoli* spēlētu šlagermūzikas aptaujā vai festivālā *Tu esi pamanīts*. Nenoliedzot nevienam no šīm vērtībām, brieduma ziņā šis pasākums *Sīpoliem* ir krietni tuvāks.»♦

MŪZIKA

Saulkrastu džeza festivāls atpūtas kompleksā *Minhauzena Unda* 20.—25.VII, vakara koncerti — plkst.20. Noslēguma koncerts ar Etjēnu Mbapi 25.VII plkst.19. Biļetes *Biļešu paradīzes* tīklā.